

מדינת ישראל

ועדת החקירה הממלכתית לעניין כלי השיט

פרוטוקול עדות

שם העד : יעקב עמידרור

מועד העדות : 25.1.2023

- ועדה :** אנחנו בעדות ולכן אני מזהיר אותך שעליך לומר את האמת שאם לא כן תהיה צפוי לעונשים הקבועים בחוק.
- יעקב עמידרור :** תודה רבה, אני מבקש בשביל עצמי אם אפשר אני אדבר בפרקים פרקים, אני חילקתי את זה לפרקים פרקים, אם אפשר לשמור את השאלות לסוף כל פרק, לא לסוף העדות,
- ועדה :** בדרך כלל...
- יעקב עמידרור :** אז יהיה לי יותר קל,
- ועדה :** זה לא מה שאמור לקרות,
- יעקב עמידרור :** אני טוב בפינג פונג, אין לי בעיה, אבל לדעתי אתם תפסידו כי הסדר יתקלקל,
- ועדה :** אז אולי רק תאמר לנו מה הסדר, מבחינתך.
- יעקב עמידרור :** הנה, אני אומר, היות ואדוני שאל, כבודו או אדוני, אני לא יודע איך להגיד כל פעם, אז אני הכנתי... רציתי לדבר על שלושה דברים בעיקר, אבל יש עוד איזה נושא אחד, אחד זה על הצוללת השישית, האם צריך אותה ומי החליט על כך, עסקת הצוללות... ההמשך למה בכלל צריך אותן, למה תשע, למה עכשיו, כיצד נולד העניין, מי עודכן, ***, ואני רוצה גם... מבקש להגיד כמה מילים על ספינות השטח להגנת ה-EEZ,
- ועדה :** אוקיי, אז בסדר, זה מה שאנחנו אמורים לשאול, בנושאים האלה, אבל אולי נתחיל בשאלה קצת יותר כללית, אם כי כפי שאמרתי דיברנו על כך בהרחבה בריאיון,
- יעקב עמידרור :** יש לי תגובה מסודרת שהיא כללית,
- ועדה :** אתה אבל לא יודע מה אני עומד לשאול,
- יעקב עמידרור :** אבל אני יודע מה אני רוצה להגיד,
- ועדה :** כן, אבל פה זה לא בדיוק עובד ככה,
- יעקב עמידרור :** אה, אוקיי, טוב,
- ועדה :** אני מצטער שככה אני מתבטא אבל...
- יעקב עמידרור :** בסוף אני אגיד אבל,
- ועדה :** אנחנו... בסוף אני בטוח שתגיד כל מה שאתה רוצה, אני לא בטוח שנשב פה כל השעות האלה, אבל...
- יעקב עמידרור :** אני סומך עליכם,

בסדר, דיברנו רבות על התהליכים, תהליכי קבלת ההחלטות, מה לדעתך לקוי בתהליכי קבלת ההחלטות בנושא רכש של כלי מלחמה גדולים?

ועדה:

לא...

יעקב עמידור:

אם לקוי משהו,

ועדה:

לא... לא התייחסתי לזה, אבל... לא אכפת לי שזאת תהיה שאלה מספר אחת ואני אשיב עליה,

יעקב עמידור:

בבקשה,

ועדה:

יעקב עמידור:

אבל תנו... תנו לי ללכת בדרך שלי כי ככה אני אדע שאתם... שאתם מקבלים את כל המידע שאני חושב שאתם צריכים לקבל, ובסוף זאת שאלה מאוד ראויה, אני אתחיל בשאלה מי מחליט ועל מה האחריות, וזה חלק מזה אבל זה לא הכול. כעיקרון, במדינה דמוקרטית לא אנשי הצבא מחליטים על בניין הכוח, בארצות הברית עומד אזרח בראש כל אחת מהזרועות כדי לוודא שבניין הכוח ייקבע ויוחלט ויבוצע על ידי אזרחים ולא על ידי לובשי מדים, גם הקונגרס נכנס לפרטים כי הוא מקצה את הכסף לכל פרויקט לחוד שלא כבישראל. במהלך ההיסטוריה בישראל נפלו כמה וכמה החלטות גדולות שלא על פי רצונם של לובשי המדים, אנשי הצבא לא הבינו למה נכון לרכז את המאמץ בירושלים במלחמת השחרור, למה צריך לווין, למה צריך כיפת ברזל, למה צריך גדר חכמה ויקרה לאורך הגבול עם מצרים ואחר כך מתחת לאדמה ולגבול... גבול רצועת עזה, הם לא הבינו למה צריך להקים את מפקדת כוחות היבשה ולמה צריך להקים את פיקוד העורף, כל אלה נכפו על לובשי המדים על ידי אזרחים, זה לא המקרה היחיד, דרך אגב, גם ההחלטה של שר הביטחון בעניין *** בחלקה הגדול התקבלה בניגוד לדעת המטכ"ל, אני לא זוכר אם גם הרמטכ"ל התנגד להחלטה, *** אני אסביר למה אני מתכוון, יתר על כך, החלטות הרות גורל התקבלו ללא התייעצות עם הדרגים המקצועיים במדינת ישראל, ואני אזכיר רק ארבעה מקרים ששלושה מהם אני מכיר היכרות אישית. בגין כראש הממשלה לא שאל איש כששלח את דיין לוותר על חצי האי סיני לפני שהחלו השיחות הגלויות עם מצרים. רבין כראש ממשלה קיבל את ההחלטה מהחשובות שהתקבלו בישראל, מה שמכונה הסכם אוסלו, בלי לשתף את אנשי המקצוע, אף איש מקצוע לא היה מעורב בהחלטה. אהוד ברק ייבדל לחיים ארוכים כראש ממשלה החליט על נסיגה לקו הסגול בצפון בלא להודיע לאיש, גם הרמטכ"ל הופתע מההחלטה, ורמטכ"ל אחר שמע על החלטת אריק שרון לסגת חד צדדית מעזה בשידור טלוויזיה, איש לא נועץ בו, וכשנועץ הביע התנגדות, לכן גם הועבר מתפקידו, גם ראש השב"כ לא ידע מההחלטה. בדיעבד, מסתבר שלא כל ההחלטות שהתקבלו תוך התעלמות מהדרג המקצועי או בניגוד לדעתו היו החלטות גרועות, אם כי היו גם כאלה. אין זה אומר שתמיד נכון שהדרג המדיני יתעלם מדעתם של המומחים והממונים, אבל צריך להכיר בכך שלא כל החלטה כזאת היא אסון פוטנציאלי, ואין זה חידוש גדול במדינת ישראל שהחלטות שנוגעות לתחום הביטחוני והאסטרטגי מתקבלות על ידי הדרג המדיני בלי להתייעץ או בלי להודיע לדרג המקצועי. אני חושב שאוי לה למדינה שתגביל את הדרג הנבחר מלקבל החלטות אלא רק אחרי ששמע את הדרג המקצועי וקיבל את הסכמתו, זה יהיה עוד רגע עגום של השתלטות הממונים על הנבחרים, בדמוקרטיה כפיית סדרי עדיפויות שונים על ידי הדרג האזרחי על אנשי הצבא היא הדבר הנורמלי, נכונה ערכית ואינה ייחודית למדינת ישראל, בארצות הברית זה דרך אגב מאוד חריף,

ללא שום תהליך? ללא התייעצות עם אנשי המקצוע, זה ציינת, אבל הרי הגורם המדיני שמקבל את ההחלטה, ראש ממשלה או גורם אחר, הוא קם בבוקר ויש החלטה? הרי הוא בוודאי...

ועדה:

מה קורה בינו לבין עצמו אני לא יודע,	יעקב עמידרור:
לא, לא, לא, לא, מה קורה בינו לבין אחרים, האם לקראת מתן ההחלטה הסופית...	ועדה:
אני יכול להגיד על מה שהייתי בלב העניין, באוסלו רבין ופרס לא שאלו אף איש מקצוע,	יעקב עמידרור:
הם היו אמורים לשאול לדעתך?	ועדה:
לא, זו בדיוק הפררוגטיבה של הדרג המדיני, הוא יכול להחליט מתי לשאול ומתי לא לשאול,	יעקב עמידרור:
אבל עדיין השאלה כשמדברים על הדרג המדיני במי מדובר, האם ראש הממשלה בעצמו, לבדו, יכול לקבל החלטה?	ועדה:
בדברים מסוימים... בדברים מסוימים ראש הממשלה יכול לקבל החלטה בעצמו, מה זה משנה אם הוא דיבר עם פרס? מה... מה? זה עשה את הדבר יותר טוב?	יעקב עמידרור:
האם לא צריך להיות שלושה חברי ממשלה, קבינט קטן נקרא לו, שהם יקבלו את ההחלטה?	ועדה:
בשני הדברים שאני מכיר היטב, בשלושת הדברים שאני מכיר היטב, אף איש קבינט לא היה מעורב, אף איש קבינט לא היה מעורב באוסלו, אף איש קבינט בנסיגה מעזה ואף אחד לא היה מעורב...	יעקב עמידרור:
השאלה אם זה ראוי במדינה דמוקרטית,	ועדה:
בשביל זה בחרנו אותם, מה הבעיה?	יעקב עמידרור:
אמרת במשפט אחד לא... שהדרג המדיני יכול לקבל החלטה בלי ששמע את אנשי המקצוע ובלי שקיבל את הסכמתו, האם שני הדברים... זאת אומרת...	ועדה:
הדגשתי, הוא יכול לעשות את זה גם... הוא יכול לפעמים...	יעקב עמידרור:
בלי לשמוע את אנשי המקצוע,	ועדה:
הוא יכול לשמוע ולומר שמעתי אתכם תודה רבה והוא יכול לא לשמוע,	יעקב עמידרור:
וזה נראה לך תקין?	ועדה:
אני לא יודע תקין, אני לא נותן ציונים, ככה... התנהלה... אני... אני חושב... תראו, אני אגיד על זה משהו בהמשך, צריך להבין דבר שקשה מאוד להבין למישהו שהוא לא יושב שם. אני הייתי רח"ט מחקר ארבע שנים, מזכיר צבאי שנתיים, ועד שלא יושבתי בקוקפיט לא הבנתי שזה עולם אחר, בסוף יושב שם בן אדם שהוא היחיד במדינת ישראל שרואה את התמונה הכללית, אין... הוא וראש המל"ל, אם משתפים אותו, אבל האדם היחיד שרואה את התמונה הכללית מקצה עד קצה במדינת ישראל הוא רק בן אדם אחד, זה ראש הממשלה, אין אף בן אדם חוץ ממנו שאחראי גם על המוסד וגם על השב"כ וגם על הסייבר ובסוף גם על הצבא ***, מדבר עם מנהיגי העולם מה שרק הוא יודע שהוא דיבר איתם, אף אחד לא יודע מה הוא דיבר איתם, אם הוא רוצה הוא שם עוד מישהו על הטלפון, הוא לא רוצה הוא לא שם מישהו על הטלפון, אבל רק הוא יודע מה הוא דיבר איתם, ולכן הניסיון של אנשי המקצוע, אני כרח"ט מחקר לבוא ולהגיד... היום אני מבין יותר טוב למה בחלק מהמקרים הוא אמר שמעתי, עמידרור איש מאוד חכם, אני מאוד מעריך אותו, מאוד אוהב אותו, שמעתי אותו, נו אז מה? ובחלק מהמקרים הוא אמר אני אפילו לא שמעתי אותו,	יעקב עמידרור:

ועדה:	אבל כשעוסקים בנושא רכש משמעותי...
יעקב עמידור:	רגע, רגע, רגע, תיכף אני אגיע לרכש, תיכף אני אגיע לרכש, אני מדבר באופן עקרוני, לא נגעתי... לא נגעתי ברכש,
ועדה:	מה שאני מבקש שתבדיל בין השאלה מה קרה בפועל עד היום בהיסטוריה של מדינת ישראל מבחינת קבלת החלטות לבין מה שראוי,
יעקב עמידור:	אני עכשיו אם אתם מביאים אותי לפינה אז אני אגיד,
ועדה:	קבלת החלטות בלי להתייעץ...
יעקב עמידור:	הבנתי, הבנתי, אם... אם ייכפה, מלשון כפייה, על הדרג המדיני העליון, הקצה שלו, ראש הממשלה, בנושאים מסוימים שר הביטחון, יאמרו לו אתה לא יכול לקבל החלטה בלי להתייעץ, אחרי זה תקבל מה שאתה רוצה אבל אתה חייב להתייעץ, החלטות מאוד חשובות לא תתקבלנה,
ועדה:	בגלל...?
יעקב עמידור:	בגלל שהאנשים האלה יעדיפו לא להתקרב להחלטה ובלבד שלא יצטרכו לגלות את מה שהם רוצים לעשות לאף אחד,
ועדה:	למה?
יעקב עמידור:	למה? כי ככה הם בנויים, הם יעדיפו לעשות את זה שניים-שלושה אנשים שהם חלקם אפילו לא נמצאים בתוך המערכת ולהתייעץ איתם, תראו, אני אתן לך... אני אתן דוגמה קיצונית, אהוד אולמרט עומד בפני החלטה האם לתקוף כור או לא לתקוף כור, לכאורה יש לו את כל המערכת, את כל המערכת יש לו, *בנקודת זמן מסוימת* קורא לקבוצה של אנשים, בסוף היינו ארבעה, אני בגלל הסניוריטי אז אני הייתי הדובר אבל הייתי שווה ערך לשלושה האחרים, והוא אומר תראו, *** אני רוצה להיות בטוח באל"ף בי"ת גימ"ל דל"ת, אני רוצה תשובה עד... היום היה יום שישי, אני רוצה תשובה עד יום חמישי, למה? יש לו את כל המערכת, *** ועד הרמטכ"ל בצד שני וכל מי שבאמצע, האנשים האלה לא רוצים להתפשט בפני מי שהם לא רוצים להתפשט,
ועדה:	אבל הוא קרא לארבעה אנשים ואני מניח שהוא שאל שאלות בין היתר מקצועיות בעניינים שנוגעים לדבר,
יעקב עמידור:	נכון,
ועדה:	ו... אוקיי, זה תהליך של קבלת החלטות...
יעקב עמידור:	לא, אבל אני שואל למה הוא אבל קרא לאנשים מבחוץ?
ועדה:	אבל אתה הצגת אפשרות שהוא... הוא, ראש ממשלה תיאורטי...
יעקב עמידור:	לא, אני מביא את זה בתור דוגמה למה האנשים האלה לא אוהבים להתפשט...
ועדה:	זה ברור, אבל...
יעקב עמידור:	בפני אנשים אחרים, אהוד בחר ארבעה אנשים שהוא סמך עליהם באופן אישי,
ועדה:	כשאנחנו רוצים שפקיד הדיג ישלול רישיון מדייג אנחנו אומרים צריך את כל הראיות ואתה צריך לשמוע את שני הצדדים וכולי, והנה בדברים הקריטיים ביותר שיכולים להסתיים באסון, בקטסטרופה, אנחנו אמורים לפי שיטתך להשלים עם היעדר כל תהליך מסודר,
יעקב עמידור:	אדוני,

מסיבות אולי טובות,	ועדה:
אני... אדוני, אני הסברתי למה בקוקפיט זה נראה אחרת, קשה להבין את זה, מי שלא ישב בקוקפיט פשוט לא מבין את זה, לא... לא יעזור שום דבר אחר, זה עולם אחר, האנשים האלה... האנשים... לרבין גם היה דרך אגב בן אדם כזה שהוא היה חצי במערכת ואיתו הוא התייעץ על כל הדברים הרגילים, הוא לא... הוא לא שאל את האנשים האחרים, הוא הלך לאיש הזה, ה...	יעקב עמידור:
הוא אסף נתונים קודם?	ועדה:
בחלק מהמקרים כנראה כן, באוסלו לדעתי הוא לא אסף אף נתון, שום קשר בין אוסלו לבין המציאות הוא מקרי בהחלט, אף נתון,	יעקב עמידור:
ביוני 2016 עמדת בראש ועדה שהקים ראש הממשלה נתניהו לשיפור תהליכי קבלת החלטות בקבינט המדיני ביטחוני,	ועדה:
נכון,	יעקב עמידור:
יחד עם יוחנן לוקר ויוסי צ'חנובר,	ועדה:
כן,	יעקב עמידור:
האם על סמך הדברים שאתה אומר בעצם יש החלטות שאפשר לוותר על כל התהליכים? כי הן יכולות להתקבל בלי שום היועצות על ידי ראש הממשלה...	ועדה:
לא, יש החלטות במדינת ישראל שעל פי חוק הוא צריך להביא לקבינט,	יעקב עמידור:
אז רק אלה,	ועדה:
ואני התייחסתי אם הוא מחליט להביא לקבינט איך נכון שהקבינט יעבוד,	יעקב עמידור:
אה-הא, ואם הוא מחליט ש...	ועדה:
אם הוא מחליט לא להביא לקבינט עכשיו הוא נושא בתוצאה, הוא האחריות כולה עליו, הוא לא יכול להגיד המומחים אמרו לי, לא הביאו לי, לא נתנו לי, לא זה, הוא... מאותו רגע הוא לוקח את האחריות המלאה עליו, ותראו אני...	יעקב עמידור:
זאת אומרת רק ההחלטות שהוא מחליט שהוא רוצה להביא לקבינט...	ועדה:
זה יהיה פררוגטיבה שלו, חוץ מהכרזת מלחמה שהוא חייב להביא לקבינט זה פררוגטיבה שלו, עכשיו להגיד לכם שאני אוהב את זה? אני לא אוהב את זה, אבל צריך להבין שצורת ה... אני בכוונה הבאתי לכם דוגמאות מראשי ממשלה שונים,	יעקב עמידור:
למה אתה לא אוהב את זה?	ועדה:
אני לא אוהב את זה כי אני מאמין שבסוף החלטות יותר טובות מתקבלות כאשר יש דיון,	יעקב עמידור:
אז למה שלא נקבע שככה צריך להיות?	ועדה:
למה שאם נקבע... ניסיתי להסביר לך, לא, זה לא יהיה, זה פשוט לא יהיה, אתם לא מבינים, אתם תכניסו אותם לפינה הזאת הם פשוט לא יבואו אליה, תכניסו אותם לפינה, פשוט לא תבוא... לא... הם לא יבואו אליה, אם הייתם אומרים לבגין אתה צריך להתייעץ עם שלושת האנשים האלה אם לשלוח את דין לתוהמי בשביל לוותר על סי... בסוף לא היינו מגיעים לשם, צריך להבין, אתם תשימו אותם בפינה הזאת זה לא יהיה,	יעקב עמידור:

אם הייתם אומרים לרבין שהוא צריך להתייעץ על אוסלו לא היה אוסלו, עכשיו אני מביא שתי... בכוונה שתי תופעות שונות, אחת נגמרה טוב, אחת נגמרה רע, פשוט לא נגיע לשם, אתם.. אתם תנסו לכפות כללי משחק... תנסו לכפות כללי משחק שנוחים לנו הפקידים על אנשים שכשהם יושבים שם הם חושבים אחרת,

ועדה:

מה ההבדל בין הכרזת מלחמה? מה ההבדל ב... זה נכתב בחוק,

יעקב עמידור:

אין לי תשובה טובה לשאלה הזאת, עכשיו תחליטו אם אתם מוכנים לוותר על אוסלו ועל המשא ומתן עם המצרים ולהגיד שזה כמו הכרזת מלחמה ולכן זה לא ייעשה בלי זה... אני... זה בסדר, אני רק אומר לכם מה המשמעות של הדבר הזה,

ועדה:

האם זה לא... מה שאתה מתאר לא מתאים יותר לשיטת משטר שבנויה כך כמו משטר נשיאותי נניח בארצות הברית...

יעקב עמידור:

כן,

ועדה:

ופחות לשיטה שלנו שמדברת על אחריות קולקטיבית וכל הדברים היפים שאנחנו מכירים,

יעקב עמידור:

תראו, אחריות קולקטיבית היא מרגע שהאנשים באים לממשלה ומישהו מצביע, עד אז אין אחריות קולקטיבית. אם... אם מישהו עושה משהו בלי לדווח לאף אחד אז אין אחריות קולקטיבית, מה שאני רוצה להגיד לכם שאם אתם תכפו את הבירוקרטיה הזאת על מקבלי ההחלטות ברמה ההיא...

ועדה:

הם יעקפו את זה אתה אומר,

יעקב עמידור:

הם או יעקפו את זה...

ועדה:

הם לא יחליטו,

יעקב עמידור:

או לא יחליטו, עכשיו אני לא צריך להגיד לכם שהכי נוח להם זה לא להחליט, אני פעם אמרתי על איזה ראש ממשלה מסוים שהוא לא יקבל שום החלטה שאפשר לדחות למחרתיים הוא לא יקבל אותה מחר, למה? ככה הם בנויים,

ועדה:

לא, זה טבע האדם,

יעקב עמידור:

זה לא טבע האדם, אני... אני הפוך, אבל ה...

ועדה:

אתה לא היית שם למעלה,

יעקב עמידור:

נכון, אני אומר שם זה כ... בדיוק מה שאדוני אומר, שם זה ככה, זה אחרת, אני מנסה להסביר, בעוד מקרה שאני אדבר עליו זה נראה אחרת, אתם שואלים אותי מה אני מעדיף? אני מעדיף אם כל החלטה הייתה מתקבלת לאחר דיונים רציניים ביותר, אני אומר לכם האנשים האלה... ובכוונה הבאתי את בגין בצד אחד, את רבין בצד שני ו...

ועדה:

אולמרט,

יעקב עמידור:

את אולמרט... לא, אולמרט זה לא מדויק, אולמרט עשה המון דיונים על הדבר הזה, אני רק הבאתי דוגמה שהוא היה צריך בסוף להכריע כי הייתה מחלוקת, לא היה ברור שזה זה, הוא הביא מישהו מבחוץ, הוא לא... הוא לא סמך על כל החבריה שבפנים, הוא הביא מישהו מבחוץ, אני... אני אומר לכם בסוף אתם תכפו את... אני... אני אסכם את זה, בסדר? לא רוצה להאריך, הבנתם מה דעתי, אני הייתי רוצה שבכל דבר יהיה דיון רציני, אני רק אומר לכם אם אתם תכפו את הבירוקרטיה

הזאת על מקבלי ההחלטות חלק מההחלטות הם או יתעלמו מזה או פשוט לא יקבלו את ההחלטה,

ועדה:

האם חוץ מהכרזה על מלחמה אתה חושב שיש עוד איזושהי קטגוריה או סוגי החלטות שנכון שיהיה חובה להביא אותם לדיון?

יעקב עמידור:

כן, מה שזה יותר... אני אגדיר ככה, מה שזה יותר בעל משמעות מקצועית צריך להביא את אנשי המקצוע, מה שזה יותר נוגע לאידיאולוגיה, לתפיסת עולם, לדברים כאלה, פחות, זאת אומרת צריך להבין שזה יהיה פחות, אני לא אומר שזה צריך להיות פחות,

ועדה:

באיזה צד היית אומר הכרזת מלחמה היית שם את זה...

יעקב עמידור:

הכרזת מלחמה בגלל שמדובר פה בהחלטה שתוצאותיה הוודאיות הן אובדן חיי אדם במשמעות גדולה מאוד ומיידית, זה לא איזו שאלה האם זה יקרה או לא יקרה, אין מלחמה שבה לא הורגים, הצבא קיים בשביל להרוג, אחרת הוא לא יכול לבצע את תפקידו, כל... אז הוא הורג הרבה בצד השני וייהרגו הרבה בצד שלנו, לכן בגלל שזה חיי אדם באופן מיידי והכרחי ואתה צריך גם לגייס פה את הציבור מאחוריך ולגיטימציה ועוד כל מיני דברים אחרים אני חושב שזו קטגוריה בפני עצמה מלחמה בגלל המיידיות של המוות בשני הצדדים, ובגלל שאתה צריך לגיטימציה פנימית בשביל ללכת לשם, להצליח שם, אני חושב שזו קטגוריה בפני עצמה ולא... לא ראוי להשוות אותה לשום דבר אחר, אבל גם בזה הבנו בשלב מסוים שהצו הראשוני שהיה צריך להביא את זה לממשלה לא מחזיק מים בתקופה המודרנית והעברנו את זה לקבינט, זאת אומרת צמצמנו את מספר האנשים שאיתם ראש הממשלה חייב... או שר הביטחון חייבים להתייעץ,

ועדה:

עכשיו יש הרי ועדה של הממשלה, ועדת שרים בנושא להצטיידות,

יעקב עמידור:

אני תיכף אגיע להצטיידות, בסדר?

ועדה:

לא, אני שואל את זה בדיוק בהקשר...

יעקב עמידור:

אני תיכף אגיע לכל נושא ההצטיידות ואני זוכר את השאלה של אדוני,

יעקב עמידור:

תראו, אני בעסקי הצוללות שנות דור, נכנסתי לזה מאוד מאוד לעומק כאשר הייתי מזכיר צבאי של שר הביטחון, התמניתי בשנת 1996, וכבר אז ראיתי את הפער בין לובשי המדים לבין האזרחים בעניין הזה ***

יעקב עמידור:

זה אני... אני עוד פעם, לא נעים לי, אני מדבר נגד האנשים שאני גידלתי וגדלתי בתוכם, הסיבה לכך, לחילוקי הדעות האלה, זה שאנשי הצבא רוצים לראות כאן ועכשיו, יש להם בעיה, הם רוצים לראות איך הדבר שהם עושים והם מוציאים עליו... פותר את הבעיה, ומאחר והם נמצאים כל הזמן במצב של מחסור... היה כנס אלופים לפני שנה, קם אלוף במילואים, ולא מקוטלי הקנים, שהיה גם מנכ"ל משרד הביטחון, ואמר הרמטכ"ל איך אתה מסביר לחיילים בגולני שבוטל להם האימון החטיבתי כי אין כסף ואתה קונה עוד צוללת? אני מצטט, מאחר והיו שם בערך מאה איש, לא יודע כמה אלופים במילואים יש אבל זה הסדר גודל, קמתי ואמרתי כיועץ לביטחון לאומי לשעבר אדוני הרמטכ"ל אתה לא צריך להתבייש לומר את האמת, לביטחונה של מדינת ישראל הצוללת הזאת יותר חשובה מהאימון של גולני, אין מה לעשות, האנשים האלה פשוט לא מבינים, ***

בגלל שהחשיבה שלהם לטווח קצר?	ועדה:
לא, בגלל שהחשיבה שלהם היא לטווח של הצבא, *** זה כמו שחייל בגולני לא מבין את שיקולי המח"ט, אותו דבר,	יעקב עמידור:
זה קצת עצוב שאתה משווה...	ועדה:
אולי זה עצוב, אולי זה עצוב, אבל ככה זה, לא, זה לא... זה לא נכון, המרחק בין המח"ט לבין החייל בגולני הוא יותר קטן מאשר רוב האלופים בצבא, לא כולם, רוב האלופים בצבא, לא נכון לראש אג"ת, זה לא נכון לראש אמ"ן, אבל רוב האלופים בצבא לבין ראש הממשלה, זה עולם אחר, תראו, אני... בדידי הווה עובדא, אני הייתי רח"ט מחקר ארבע שנים, אמרו לי שהייתי רח"ט מחקר לא רע, הייתי מזכיר צבאי לשר הביטחון שנתיים,	יעקב עמידור:
מי זה היה שר הביטחון?	ועדה:
איציק מרדכי, אחרי איקס חודשים בקוקפיט הבנתי שזה עולם אחר שבחוץ נדמה לך שאתה מבין אותו כי אתה מגיע אליו, נכנס אליו, יוצא ממנו, רוב הזמן אתה ממתין, אבל אתה נכנס ויוצא, אתה נכנס ויוצא, כשאתה יושב שם אתה מבין שזה עולם אחר,	יעקב עמידור:
אז איך בכל זאת אתה אומר ראש אג"ת וראש אמ"ן...	ועדה:
כי הם מתחככים בדרג המדיני הרבה יותר, הם... הם יש להם הרבה... הם גם צריכים לחשוב בצורה שונה, ראש אמ"ן בגלל שהוא מדבר על כל העולם וראש אג"ת כי הוא מתכנן את הצבא לעשר-חמש עשרה שנה קדימה אז... הם מתחככים... אלוף פיקוד דרום יש לו בעיה, עזה, ואת זה צריך לפתור, זה משהו אחר לגמרי, פשוט משהו אחר, ולכן אני מנסה להסביר לכם משהו ש... לא נעים לי להגיד, זה נשמע יהירות, קשה להבין את זה, מהקוקפיט העולם נראה אחרת, לא כי יש שם אנשים יותר חכמים, אני אומר לכם אני מכיר את ראשי הממשלה אני חושב אישית מרבין ואילך, מבגין ואילך, אישית, הם לא אנשים יותר חכמים מכך או ממני אבל הפרספקטיבה שלהם על העולם שונה,	יעקב עמידור:
בגלל שהם ראשי ממשלה,	ועדה:
בגלל שהם ראשי ממשלה,	יעקב עמידור:
לא בגלל הכישורים האישיים שלהם,	ועדה:
בדיוק, תבינו, הוא גמר עכשיו שיחה עם אובאמה, רק הוא יודע מה היה בשיחה, אז ראש ממשלה חכם מתנהג כמו שכשאתה הייתי ראש המל"ל לא הייתה שיחה של ראש הממשלה עם מנהיג זר שלא ישבתי על הטלפון, למה? כי אחרת זה באמת נשאר בין שני אנשים, זה לא טוב, אצל האמריקאים גם מקליטים הכל, אין שיחה של אובאמה שלא מוקלטת, אצלנו זה לא נהוג, אבל ה... יכול להיות שיש ראשי ממשלה שהקליטו, אצל ביבי זה לא היה נהוג, אני לא יודע היום, כשאני עבדתי איתו שנתיים וחצי זה לא היה נהוג, אבל... אבל היה עוד בן אדם על הקו שישב ירשום במהירות ו... אם אפשר היה לשבת לידו וגם לתת לו פתקים בשביל שיוכל לנהל את השיחה, רק אתה והוא יודעים מה היה שם, אתה לא יודע אם ההוא לא אמר לו תשמע, ואני אגיע לזה בהמשך כי זה נוגע מאוד לעסקת הצוללות,	יעקב עמידור:
טוב,	ועדה:
תנסו להבין שזו... והדוגמה שהבאתי היא דוגמה טובה, אני אומר לכם לא... לא החייל, המ"ס פ"א בגולני לא מבין את השיקולים של המח"ט, המח"ט של גולני לא מבין לפעמים את השיקולים של אלוף הפיקוד, בגלל	יעקב עמידור:

זה למח"א כל כך קשה לפקד על הצבא, כי בחיל האוויר זה לא ככה, בחיל האוויר עומד מח"א בבור, מדבר עם המוביל מעל בגדד, לפעמים הוא יודע מה קורה בבגדד יותר טוב מהמוביל, זה לא ככה בעולם היבשתי וזה לא ככה בעולם הפוליטי מדיני, פוליטי לא מפלגתי אני מתכוון אלא המדיני,

האם שר הביטחון לא חשוף לכל השיקולים...

ועדה:

ממש לא, לא, לא לא ממש, ממש לא, הוא לא יודע מה קורה במוסד, הוא לא יודע מה קורה בשב"כ, ***, אני מקווה שהוא יודע מה קורה במטה הסייבר שכפוף לראש הממשלה, הוא לא יודע על השיחות של ראש הממשלה עם... עם מנהיגי עולם אלא אם כן ראש הממשלה מחליט לגלות לו, ורוב ראשי הממשלה במדינת ישראל לא גילו לשרי הביטחון, אלא אם כן זה היו הם עצמם, גם אז הם עשו בטח איזו הפרדה, מה הוא דיבר עם מנהיגי העולם, ואך טבעי הדבר,

יעקב עמידור:

טוב, בואו נתקדם בבקשה, כן,

ועדה:

יעקב עמידור:

ספינות המגן ממש לא שייך,

יעקב עמידור:

האם הן אינן קשורות במידה מסוימת לצוללת שש?

ועדה:

לא, ממש לא, מה פתאום? ממש לא,

יעקב עמידור:

אין לינקג'?

ועדה:

שום לינקג', תיכף אני אסביר, אני... מה שאני יודע כי... התנתקתי מזה בשלב מסוים,

יעקב עמידור:

אני אענה בספינות השטח ואני... בסדר? ב... אני עסקתי בזה בצורה מאוד מצומצמת בניגוד לצוללות, הצבא ביקש תקציב נוסף להרחבת הצי שלו, אני לא זוכר אם זה היה בשנת 2012 או 2013, לצורך הגנת השטח הכלכלי הייחודי של מדינת ישראל, מה שמכונה ה-EEZ, הם באו להציג במל"ל את תפיסת ההגנה שלהם כשהבעיה נובעת מכך שהמרחב שהתווסף להגנה גודלו כשטח מדינת ישראל פחות או יותר, והם הסבירו שיש להם...

יעקב עמידור:

כשאתה אומר הם אתה זוכר מי הציג...

ועדה:

אני... הצבא, בעיניי מי שהצבא שלח, אני לא זוכר, אני חושב שזה היה איזה תת אלוף מחיל הים אבל אל תתפסו אותי במילה, מבחינתי מי שבא למל"ל זה הצבא, מי שהצבא מחליט לשלוח הוא שולח, אני לא יודע להגיד לך, זה היה מאג"ת, מחיל הים, לא יודע, לא משנה, לא זוכר, ואני התרשמתי מאוד מזה שיש להם שתי בעיות שהן שונות לגמרי. אחת, הם תיארו מצב שבו הם רוצים לכל ספינה שנכנסת ל-EEZ והיא לא מזוהה על ידם ולכן הם צריכים להיות פרוסים *** שיוכלו להגיד להם יש ספינה באיזשהו מקום וצריך להגיע אליה במהירות לבדוק מי... כדי שלא יהיו מופתעים, זאת אומרת יש להם שטח עצום להגן עליו, והדבר השני זה שיש בסוף צורך להגן על כל מתקן בפני עצמו, עוד לא היה ברור איך עושים את זה אבל היה ברור שזה...

יעקב עמידור:

(מילה לא ברורה) הראשון לא צריך ספינות,

ועדה:

כן, הם אמרו שהם צריכים ספינה להגיע לכל... לכל כזאת... לכל מישהו שהוא חשוב בים, שהם רוצים להגיע אליו, ליצור איתו מגע, אם צריך לעלות עליו לסיפון אז הם יהיו,

יעקב עמידור:

לא מספיק חיל האוויר, זאת הכוונה,

ועדה:

כן, ממש לא, הם... בהסבר שלהם הם ממש הסבירו שזה לא מספיק חיל האוויר, דרך אגב זה ויכוח מאוד מאוד ישן... מי צריך בכלל חיל הים, אנחנו נעמוד ליד הנמלים, לא ניתן לאף אחד לצאת, אין אף מדינה בעולם שחושבת ככה כי זה פשוט בלתי אפשרי מבחינה טכנית, אתה לא יכול להחזיק מטוסים כל הזמן בשטח גדול שגודלו כמו מדינת ישראל, בסוף אתה צריך להגיע ולראות אם זה אחמד או מוחמד, אם זה אחמד הוא עובר, אם זה מוחמד אתה עוצר אותו, זה אתה לא יכול לעשות מהאוויר, אם אתה שם עליו את 669, זה בלתי אפשרי, חיל האוויר יש לו פה אמרות שהן אין להן קשר למציאות, הצורך הזה הבהיר לי שצריך להגדיל את הצי ואפילו התפתח ויכוח, אמרתי להם אתם לא מקבלים שום גרוש, מבחינת מדינת ישראל זה לא מעניין, אז מה תעשו? אמרו אז אנחנו נגדל רק בספינה אחת? אז אמרתי להם אז תקבלו תקציב רק לשלוש ספינות, כי אחת הייתם מממנים ממילא, אין שום סיבה שהאוצר ייתן לכם כסף לארבע ספינות, אז אתם תקבלו רק לשלוש אם כי אתם רוצים ארבע, אחת הייתם מממנים מכספכם? תממנו, והם אמרו שהם צריכים *** והתפקיד השני הם אמרו זה צריך יהיה להגן על כל ריג ופה התפתח ויכוח...

יעקב עמידור:

על כל ריג?

ועדה:

על כל מתקן,

יעקב עמידור:

מתקן, כן, מתקן בים,

ועדה:

מתקן בים, וכאן התפתח ויכוח כי... כי באיזשהו מקום מישהו אמר, לא זוכר מי זה היה, אולי ראש הממשלה בעצמו, שבעלי הגז הם יתרמו או ייקחו על עצמם את ההגנה וזה... אמרתי משהו פה לא הגיוני, מה... אני יש עכשיו איזה מתקן במדינת ישראל וצריך להגן עליו, אז מה... בגלל שהוא עומד פה מבקשים מהבעלים להגן על מדינת ישראל? *** מה שבמרחב זה אחריות המדינה כמו במדינת ישראל, זה לא שונה יבשה וים מהבחינה הזאת, ואישרתי את התקציב לארבע... לארבע הספינות,

יעקב עמידור:

למה ארבע? אתה יכול...

ועדה:

הם הסבירו למה ארבע, הם הסבירו איפה הם צריכים להיות, יש אחת פה ב...

יעקב עמידור:

מספנה?

ועדה:

במספנה, הם הסבירו למה ארבע ונשמע לי הגיוני,

יעקב עמידור:

הסבירו למה צריך את הציוד הזה שם לשמור עליו?

ועדה:

סליחה?

יעקב עמידור:

האם הם הסבירו למה צריך...

ועדה:

לא,

יעקב עמידור:

את האסדה?

ועדה:

זה הם לא נכנסו לשיקולים של...

יעקב עמידור:

מישהו בדק אם צריך...

ועדה:

אני לא בדקתי,	יעקב עמידרור:
מישהו היה צריך לבדוק אם צריך את האסדה שם?	ועדה:
אולי... אני יודע... משרד האנרגיה, לא יודע, אני לא נכנסתי לזה,	יעקב עמידרור:
האם אתה זוכר אם עלתה השאלה האם אסדה אמורה להיות במרחק 100 קילומטר, 200 קילומטר?	ועדה:
לא בזמני, בזמני לא עלתה, לא נכנסנו לשאלה, זה היה מוקדם מדי, אבל יכול להיות שהיה צריך לדון בזה, אני לא אומר שלא, אני לא יודע, אני לא דנתי, אני אומר לך מה עשיתי, אתם שואלים... אני לא דנתי. דרך אגב אני לא בטוח שהשאלה היא... אני מבין למה היא מושכת... אבל אם עכשיו יש נקודה בים שאין עליה שום דבר עליון אבל שם בעומק אני לא יודע מה יש את כל המתקניזציה, אני הייתי רוצה להיות במצב שבו חיל האוויר... חיל הים יודע להגיע לשם ולאבטח שמישהו לא יעשה שם איזה נזק, אני לא נכנס לזה, אבל אם אפשר לקדם את כל ה... את כל הריגים, את כל המתקנים, לטווח שאפשר להגן עליהם מהיבשה, אז כמובן זה יותר נוח, יותר זול, יותר נוח, יש לזה גם מחיר כמובן כי זו צפיפות מאוד גדולה על החוף, אני אחרי זה בחיי האזרחיים ראיתי איך האזרחים מתנגדים לזה שזה יהיה קרוב לחוף, אני ראיתי את ההפגנות בזיכרון, לא אוהבים את הדברים האלה, אבל אני לא עסקתי בזה, לשאלה שלך לא עסקתי בזה,	יעקב עמידרור:
אמרת קודם שחיל הים בכל מקרה היה מגדיל את הצי בספינה...	ועדה:
כן,	יעקב עמידרור:
ולכן אמרת שיקבלו כסף...	ועדה:
כן,	יעקב עמידרור:
עבור שלוש ספינות,	ועדה:
נכון,	יעקב עמידרור:
ועכשיו אמרת שאישרת תקציב לארבע ספינות...	ועדה:
לא, לא, אני אישרתי שמדובר... התקציב היה לשלוש, אישרתי את ה... הם הביאו את התוכנית, אמרתי התוכנית נראית הגיונית, היא נראית עונה על הצרכים, מבחינת מדינת ישראל התוכנית הזאת מאושרת, אבל כסף תקבלו רק לשלוש ספינות כי לא מגיע לכם... מה שתכננתם לקנות ממילא לא מגיע לכם כסף,	יעקב עמידרור:
זכור לך אם זה היה כנגד יציאה משירות של ספינות ישנות?	ועדה:
לא זוכר, לא זוכר, אני לא זוכר שהציגו לי יציאה של... של זה, אבל בחיל הים יש תהליך מובנה, כי ספינה יכולה להיות, תיכף אני אגע בזה,	יעקב עמידרור:
אורך חיים,	ועדה:
אורך חיים, אני העליתי את זה בפני הגרמנים, באחת הפגישות שלי העליתי את זה מול ה... מול הגרמנים, זה היה באיזושהי חפיפה בזמן עם הבקשה שלי לכסף לצוללת השישית, קיבלתי תשובה לצוללת השישית, תיכף אני אגע בזה, לא קיבלתי תשובה עד שסיימתי את תפקידי ביחס לספינות השטח,	יעקב עמידרור:
זה לא לינקג'י? מקודם נשאלת... "בוא נעשה איזה עסקה..."	ועדה:
אני לא מכיר שום לינקג'י, אני לא... אני לא קשרתי, אני ביקשתי עזרה, אמרתי להם כמו שאתם נותנים לנו עזרה בצוללות תתנו לנו עזרה גם	יעקב עמידרור:

בזה, קיבלתי תשובה על הצוללת יותר מאוחר, כשאני סיימתי את תפקידי זה היה ללא תשובה לגבי מימון הספינות,

ספינות המגן,

ועדה:

יעקב עמידור:

כשאני עזבתי את תפקידי הייתה בקשה אצל הגרמנים למימון הספינות, כל הארבע, *** למימון כל הארבע, למימון חלק מכל הארבע כמוכך, לא מממנים אף פעם הכל, ולא... ואני עזבתי את התפקיד בלי תשובה, ללא תשובה, אני סיימתי בנובמבר 2013 בלי תשובה, זה מה שהיה לי לומר על ה...
אמרת שאתה לא זוכר אם השיח הזה היה בשנת 2012 או 2013,

ועדה:

יעקב עמידור:

אני לא זוכר, אפשר אבל לבדוק ביומנים של המל"ל,
בסך הכל מבחינת לוח הזמנים של התהליך הזה כשביוולי 2010 מנכ"ל משרד האנרגיה פונה ומבקש להניע את התהליך של החשיבה עד שבסופו של דבר מתקבלת הצעת מחליטים ו... יותר משלוש שנים אחר כך, בנובמבר 2013, זה לוח זמנים שמבחינתך יש בו הגיון, מה גרם למה שנראה מהצד כעיקוב?

ועדה:

יעקב עמידור:

תראו, אני לא יודע מה גרם לעיכוב, אני לא... אני... אני נכנסתי אליו בשלב שנכנסתי, אני לא שאלתי את עצמי למה לא יודעים על זה קודם, אני לא... אני יכול סתם להביע השערות למה יש עיכובים בבירוקרטיה הישראלית אבל...

נושא המים הכלכליים. מתי לראשונה אתה כראש המל"ל נתקל בו?

ועדה:

יעקב עמידור:

לא זוכר,

לפני כן זה התנהל בצבא? למה פתאום המל"ל נכנס למשחק?

ועדה:

יעקב עמידור:

לא, המל"ל נכנס למשחק כי הם רצו כסף, אם הם היו מסתפקים בתקציבם המל"ל לא היה נוגע בזה, חיל הים היה מתארגן, אתה בא למדינה ואתה רוצה כסף לקניית ארבע ספינות ועוד כל התוספות שהם רצו...

בעצם המחלוקת בין האוצר למשרד הביטחון היא זו ש...

ועדה:

יעקב עמידור:

אין מחלוקת, יש בקשה, אין מחלוקת,

ועדה:

העניין הזה של ספינות המגן היה כלול בתר"ש?

יעקב עמידור:

אני לא זוכר,

ועדה:

זה תפקיד המל"ל להחליט אם לתת כסף למשימה?

יעקב עמידור:

כן,

ועדה:

זאת אומרת שזה ביעוד שלו?

יעקב עמידור:

כן, אם זה מחוץ ל... אם זה פתאום... אתה צריך לבוא לקבינט בשביל להצדיק מין דבר כזה, ראש הממשלה, זה יכול להיגמר גם בלי קבינט, שאתה בא לראש הממשלה אומר שמע היה אצלי חיל הים, הם ביקשו תוספת לזה ולזה ולזה, נשמע לי סופר הגיוני,

ועדה:

זה הכנת חומר לראש הממשלה, זה לא החלטה במל"ל,

יעקב עמידור:

המל"ל לא מקבל שום החלטה, המל"ל הוא לא גוף מחליט, המל"ל הוא לא גוף מחליט, אבל הפרקטיקה של החיים היא שאם המל"ל אומר אז זה יקרה ואם המל"ל יגיד לא אז זה לא יהיה, ככה זה גופי מטה, מה... אני לא צריך להגיד לך, הרי חלק מהדברים המפקד לא... אני זוכר פעם

באתי לאלוף הפיקוד אמרתי לו אני רוצה לעשות משהו, הוא אמר תגיד זה יפריע לי? אמרתי לו לא, אז תעשה, עזוב, זה גופי מטה, אם ראש... אני יכול להגיד לך שנתיים ושבעה חודשים ראש הממשלה עשה לי אובר רולינג פעם אחת, אני אמרתי לאיזה גוף מסוים להוריד מאה מיליון, הוא אמר יקי תרחם עליהם, חמישים מיליון, זהו, למה? כי אחרת אין בך צורך, מה כל הצורך בך אם אחרי זה הכל עולה למעלה ועוד פעם דנים בזה כאילו לא דנת? אני התפקיד שלי, חלק מהתפקיד שלי. זה שמנימוס דברים יגיעו להחלטת ראש הממשלה, כי ממילא הוא... באים אליו, פה יושבים מספיק אנשים שיודעים את זה, אין סוף בעיות, יותר מדי לטעמי, התפקיד... אחד התפקידים של ראש המל"ל זה שמנימוס החלטות יגיעו לראש הממשלה, ראש מל"ל חכם יודע מה להביא לראש הממשלה ומה לא,

ועדה:

בנושא ספינות השטח האם הייתם... המל"ל היה מעורב גם בערוץ הקוריאני או רק...

יעקב עמידור:

בזמני לא היה ערוץ, היה בקשה לכסף שאני אמרתי תוכנית ההגנה שלכם הגיונית, היא מאושרת, עכשיו צריך להתחיל להתגלגל להשגת התקציב, זה הכל, אני לא נגעתי בשאלה, וכן אמרתי מאחר והגרמנים מממנים לנו את הצוללות בוא נבקש מהם גם על ספינות המגן,

ועדה:

התפיסה לגבי הספינות הייתה שקטנות וזריזות או כבדות ו...

יעקב עמידור:

יש לי על זה פרק אחר כך שנוגע למחיר הצוללות, אני אגיד לך, אני... אני אגיד משהו כללי בשביל לא... *** בצעירותי שאלתי את הנשיא ויצמן, אנשים זקנים אוהבים להעביר את המסר דרך סיפורים אז תסלחו לי, שאלתי את הנשיא... גם להראות שהם הכירו אותם וזה, שאלתי אותו למה לא נהיה הלבאי בסוף? הוא אמר לי תראה, אני אישרתי גיפ והם רצו משאית, כשאתה נותן לחיל האוויר לאפיין את המטוס שלו אז הוא רוצה למבורגיני, חיל הים אותו דבר, אל תספר לאף אחד, אמרו להם יש לכם ספינות, הם אפיינו ספינות, בדיעבד דרך אגב מזל שהם אפיינו אותן ככה, כי אחרת אי אפשר היה להעלות עליהם...

ועדה:

מה זה נקרא ככה?

יעקב עמידור:

שהן גדולות,

ועדה:

והם אפיינו אותן... לא, הם אפיינו אותן בהתחלה קטנות,

יעקב עמידור:

אז אני אומר מזל, מזל שהם אפיינו אותן גדולות,

ועדה:

מדוע?

יעקב עמידור:

כי בסוף מסתבר שיש צורך... להתקין עליהם התקנים שאחרת אי אפשר היה להעלות עליהם, *** תועלת מאוד גדולה למדינת ישראל, גם בהקשר לגז אבל גם מעבר להקשרי הגז,

ועדה:

זה בדיוק מוביל לשאלה נוספת, האם במהלך הדיונים בהקשר התקציבי ובכלל הצידוק היחיד שהוצג בפניכם זה הנושא של הגז או שעלו דברים נוספים?

יעקב עמידור:

לא, לנו... כשלי הוצג... אני נוהר כי אני לא יודע מה היה אחרי, בנובמבר... בתחילת נובמבר, 3.11.13, אני מסיים את תפקידי, אליי לא הובא שום דבר מעבר להצגת תפיסת העולם של ההגנה על ה-EEZ, שכורכת בתוכה ארבע ספינות ואמצעים אוויריים, בלי לדון מי עושה את זה, אני בתיאום עם משרד הביטחון פונה לגרמנים ואומר להם כמו שאתם מממנים לנו חלק מהצוללות תממנו לנו חלק מהספינות ואז ברור שייצרו אותן אצלכם, אני לא מקבל על זה תשובה עד סיום תפקידי ואני לא יודע מה המצב,

ועדה: הצורך בספינות המגן עלה... ספינות השטח... עלה בגלל קידוחי הגז או בלי קשר? מים כלכליים...

יעקב עמידור: אליי הם הגיעו בגלל קידוחי הגז, אתה יודע מה? אני פה אני רוצה להיות... אני לא זוכר אם קראו לזה בגלל הגז או בגלל ה-EEZ, אבל היה ברור שזה... כן, אבל זה היה ברור שזה קשור, ה-EEZ אין לו באמת איזה חשיבות בשביל מדינת ישראל אלא אם כן... אלא אם כן יש גז,

ועדה: או אם רוצים לאתר ולזהות ספינות במרחק מסוים,

יעקב עמידור: אז לא, אז זה בלי ה-EEZ בגלל הטווחים שיש מהחוף שאתה יכול לגלות אז זה לא בעיה ולכן זה... זה נבע מזה שרצו להגן על מתקנים ב-EEZ או להגן על מה שיכול להיות ב-EEZ,

ועדה: איזה תפקיד מילא אבריאל בקידום הערוץ הגרמני בנושא של הספינות?

יעקב עמידור: אני לא יודע, לי לא היה ערוץ, אני אמרתי רק דבר אחד, אם אפשר לממן... אני... אפשר רגע... לא נעים לי כי זה אישי, אבריאל מבחינתי היה שקוף,

ועדה: מה זאת אומרת שקוף? התעלמת ממנו?

יעקב עמידור: אני רציתי לפטר אותו רק אי אפשר כי הוא החלטת ממשלה,

ועדה: אפשר לחזור לממשלה,

יעקב עמידור: כן, אבל אתה לא חוזר בשביל בן אדם לממשלה, אני אחרי חצי שנה הבנתי שאני לא יכול לעבוד עם אבריאל, לא קשור לשחיתות בכלל, אלא לאופי שלו, ופחות או יותר מידרתי אותו מכל דבר אפשרי,

ועדה: אבל הוא המשיך לעשות הרבה מאוד דברים, לפחות לפי הפגישות והניירת,

יעקב עמידור: הוא יכול לעשות מה שהוא רוצה, אליי... אליי מגעו היו מאוד מועטים, איתי,

ועדה: אז אולי הוא עשה מאחורי הגב שלך?

יעקב עמידור: יכול להיות, מה שהוא עשה מאחורי הגב שיעמוד לדין, אבל ה... בגלל מערכת היחסים שהייתה בינינו אני ניטרלתי אותו לגמרי. אם הייתי יכול הוא גם לא היה חבר בוועדת צמח, רק לא נתנו לי לעשות את זה בגלל ניגוד עניינים מטומטם, כמו רוב ניגודי העניינים. בגלל שהייתי פעם יועץ של החברה האמריקאית שהיא עשתה את הזה אז אמרו לי "אתה לא יכול להיות מעורב", אמרתי "חבר'ה מצדי שהחברה תישרף, אין לי שום דבר, נתנו לי משכורת חצי שנה, מצדי שהחבר'ה יקחו חומר נפץ ויפוצצו את כולם, מה אכפת לי?" אם כבר יש לי ניגוד עניינים עם צה"ל, גדלתי בו ואני מקבל ממנו משכורת, לא, אז בצה"ל יכולתי להתעסק אבל עם הגז לא יכולתי להתעסק, ניגוד עניינים מטומטם, לא הראשון שעושים אותו, ולכן הוא היה בוועדת צמח כי אחרת אני הייתי בוועדת צמח. אני לא יודע מה אבריאל עשה מאחורי גבי, אם זה מה שאתה שואל כי זה מתוקף ההגדרה שלך זה היה מאחורי גבי,

ועדה: אני מנסה להבין איך אפשר היה לעצור חלק מהדברים שאני רואה ושומע וקורא בחומרים שאבריאל עשה, היה לו מפקד אחד, אני שואל, מה חלקו של המפקד בעניין הזה?

יעקב עמידור:

אני יכול להגיד מה חלקי, לא יודע מה חלקם של אחרים, אני הבנתי אחרי חצי שנה שאני לא יכול לעבוד עם אבריאול ולא עבדתי עם אבריאול, אבריאול התלונן, הוא בא להגיד לי שאני מנטרל אותו וזה וזה וזה, אמרתי לו אבריאול... המלצתי (מילה לא ברורה) מנכ"ל נמל חיפה, לא קיבלו אותו, אני ניטרלתי את אבריאול, אבריאול איתי דיבר במשך כל תקופתי... אם הייתי יכול שהוא יקבל תפקיד קבע מחוץ למל"ל הייתי עושה את זה, כשיוסי החליף אותי אמרתי לו יוסי אני לא הצלחתי אבל אתה מתקרב לחמש שנים של אבריאול, תזרוק אותו,

ועדה:

יעקב עמידור:

הוא כמעט נהיה... רק מראה לך ש... פעם איינשטיין אמר שיש שני דברים כנראה שהם אין סופיים, זה התרחבות היוניברס והטיפשות של האנשים, ועל הדבר השני אין מחלוקת,

ועדה:

אני עכשיו שואל באמת במלוא הרצינות, אני מאוד מוטרד מהפעילות... הדברים שקורים קונקרטיים,

יעקב עמידור:

תראה, אבריאול... בוא נעשה רגע צדק עם האיש, אבריאול הוא איש מקצוע מעולה, הוא לא סתם היה בתפקידו הבכיר בחיל הים, הוא מהנדס, הוא מבין את הדברים האלה יותר מרוב האנשים, הוא בא בחלק מהמקרים עם רעיונות מבריקים, למשל לפתור את בעיית ה-LNG של מדינת ישראל, אני לא יכולתי לעבוד איתו...

ועדה:

איזו בעיה?

ועדה:

LNG, זה... הנזלה של... הנזלת הגז,

יעקב עמידור:

אני לא יכולתי לעבוד איתו לא בגלל כישרונו ולא בגלל יושרו אלא בגלל שהוא איש רע ואני לא עובד עם אנשים רעים, ואם הייתי יכול הייתי מפטר אותו, בלי שהיה לי שמץ, שמץ חשד, בנושא שמאשימים אותו, או לא מאשימים אותו, אני לא יודע בסוף באיזה סטטוס זה, ולכן מה אבריאול עשה מאחורי גבי אני לא יודע, תשאלו את אבריאול, הוא יגיד שהייתי ראש המל"ל הכי גרוע שהוא פגש כי הוא לא דיבר עם סגנו,

ועדה:

שאלה קצרה רק להבין כי... בגלל שדיברנו על הערוץ הקוריאני, בעצם לשיטתך מעבר למימון של נושא ספינות המגן המל"ל הוא לא שחקן פעיל ברכש שלהן, זאת אומרת במגעים שהיו עם קוריאנה דרך אגב בשנת 2012, בתקופתך,

יעקב עמידור:

עוד פעם, המל"ל זה משהו גדול, גדול... זה לא אני, אני לא הייתי מעורב בשום... אני לא זוכר, עוד פעם, במגבלות הזיכרון שלי, כפי שאמרתי עברו עשר שנים, במגבלות הזיכרון שלי אני לא מעורב בשום שאלה שנוגעת לצינור מלבד הפניה לגרמנים "חבר'ה תביאו כסף", ובמובלע "תביאו כסף וזה יהיה אצלכם", למיטב זיכרוני כשאני עוזב את המל"ל זאת התמונה,

ועדה:

במהלך כל 2012 יש מגעים של משרד הביטחון וחיל הים עם קוריאנה, עם מספנות קוריאניות, בנוגע לרכש ספינות המגן,

יעקב עמידור:

זה לא אומר שום דבר על המל"ל,

ועדה:

אני יודעת, אמרתי משרד הביטחון ו...

ועדה:

לא צריך להיות איזשהו תיאום בין התהליכים?

יעקב עמידור:

אני אגע בזה גם... התשובה היא... התשובה היא "לא", מרגע מסוים... ברגע שזה הופך להיות החלטה, אנחנו... אנחנו.. מדינת ישראל תממן,

אם לא נשיג כסף אחר, שלוש ספינות, ועכשיו תשיגו את הספינות הכי טוב... מאותו רגע זו בעיה של משרד הביטחון, אני לא זוכר שהמל"ל היה מעורב בדברים האלה, לא בזמני, כך אני אגיד, אני גם חושב שבאופן עקרוני הוא לא צריך להיות מעורב, זה בדיוק התחום של משרד הביטחון,

ועדה:

יש לי עוד שאלה ואחרי זה אנחנו נעבור לעניינים האחרים, הרושם שמתקבל, או יש הטוענים, שיש הבדלים בתהליכי קבלת ההחלטות בין חיל האוויר לחיל הים, ושבחיל האוויר ניתנת אפשרות ביטוי לדעות אחרות מאשר לדעות של מח"א, לעומת...

יעקב עמידרור:

כלפי מעלה?

ועדה:

כן, לעומת חיל הים, האם...

יעקב עמידרור:

אני לא יודע מי אמר לך את זה אבל תבדוק את המקור, אין חיל שבו ה... פעם שאלתי את עברי, עוד פעם, אנשים זקנים מספרים סיפורים, עברי גמר להיות מפקד... סגן.. סגן הרמטכ"ל והייתה לנו הרבה עבודה ביחד כי הייתי רח"ט מחקר, אמרתי לו עברי, במשפט אחד, מה ההבדל בין חיל האוויר לצה"ל? חשב חשב, אמר לי בחיל האוויר פקודה של חיל... של מח"א זה לביצוע, בצה"ל פקודה של הרמטכ"ל זה בסיס לערעור, חיל האוויר זה הכי היררכי בצבא, פקודת מח"א?

ועדה:

אבל הוא התכוון להצגת, פקודת מח"א יורדת,

יעקב עמידרור:

מי שאמר לך את זה... אני לא יודע, היות ואני לא הייתי בחיל הים ובחיל האוויר אני לא יכול להשוות את תרבות הדיונים בתוכו, לא יודע,

ועדה:

השאלה היא באמת לגבי התרבות הארגונית,

יעקב עמידרור:

אני לא הבן אדם...

ועדה:

האם בחיל האוויר.. לעומת חיל הים או להיפך... אתה לא יודע,

יעקב עמידרור:

אדוני, אני לא הכתובת לשאלה, אני לא גדלתי לא בחיל הים, לא בחיל האוויר, אני יכול להגיד בוודאות שבחיל האוויר once מח"א החליט... אתה שואל אותי איך הוא מחליט אני לא יודע,

ועדה:

זהו, עד אליו,

יעקב עמידרור:

לא יודע, once מח"א החליט...

ועדה:

אתה מבין? השאלה היא עד שזה מגיע אליו,

יעקב עמידרור:

אני מתאר לעצמי שיש הבדל... אני מתאר, לא יודע, שאם... אם ידוע מה עמדת מח"א אז זאת תהיה העמדה בסוף ואם לא ידוע מה עמדת מח"א אז מתווכחים, יש לחיל האוויר יתרון שבתחקירים כולם שווים, מח"א יכול לשבת ולהיות מספר שתיים ברביעיה, אז יש להם באופן בסיסי תרבות, אבל once זה הוחלט המקום הכי היררכי בצה"ל... אני היות ולא גדלתי בשני המקומות אין לי שום דעה בעניין הזה,

ועדה:

ולגבי תהליכי קבלת ההחלטות בצבא בכלל, לא זרוע מול זרוע...?

יעקב עמידרור:

זה נורא אישי,

ועדה:

תלוי ברמטכ"ל?

יעקב עמידרור:

תלוי ברמטכ"ל ובאלופים שיושבים ליד השולחן, ואין להתרשם מאומץ לבם ומספר האותות שיש להם בשדה הקרב, אין שום קשר בין אומץ לב ליד שולחן הדיונים לבין אומץ לב בשדה הקרב, זה שני עולמות שונים לגמרי לגמרי לגמרי,

ועדה:	אוקיי, אבל אני שואל את זה בהקשר באמת לאגף המודיעין, שבאגף המודיעין יש כנראה איזה גוף, "איפכא מסתברא" או...
יעקב עמידרור:	אני הקמתי אותו,
ועדה:	אוקיי, האם... ואתה חושב שהגוף הזה מועיל?
יעקב עמידרור:	תראה, ממש לפני שבועיים באו ואמרו לי שאין מקרה אחד בהיסטוריה שבו הגוף הזה ניצח בוויכוח, הוא אמר אל"ף, שהמחקר אמר אל"ף, אבל אנשים לא מבינים, לא בשביל זה הוא קיים, הוא קיים שאנשים לא... לא ירצו להגיע לוויכוח ולהפסיד, בשביל זה הוא קיים, נדמה לי שביטלו אותו לאחרונה, באמ"ן יש תרבות יותר חזקה של דיונים פתוחים, אבל גם זה מותנה באנשים,
ועדה:	האם רצוי שזה... הדבר הזה יפותח בכלל הזרועות?
יעקב עמידרור:	אני... אתה שואל את האדם הלא נכון, אני פריק של שקט הוא רפש, זה ציטוט מז'בוטינסקי, אני לא מאמין בגוף שיכול להתנהל בלי להתווכח,
ועדה:	טוב, אם אין עוד שאלות אז נעבור לעניינים האחרים,

ועדה:	האם בתקופתך מולכו היה חותם על מסמכים מטעם מדינת ישראל?
יעקב עמידרור:	אני לא יודע, מולכו עסק בנושא הפלסטיני ולא בדברים אחרים,
ועדה:	האם ידוע לך אם הוא עסק גם בנושא הגרמני? בעניינים שונים מול גרמניה?
יעקב עמידרור:	בעניינים פלסטיניים,
ועדה:	זאת אומרת מול גרמניה לא ידוע לך שהוא (מילה לא ברורה)?
יעקב עמידרור:	הוא עסק מול כל העולם בעניינים פלסטיניים,
ועדה:	אה, מול... גם מול גרמניה, אה, אבל בעניינים פלסטיניים בלבד?
יעקב עמידרור:	נכון,
ועדה:	טוב,
יעקב עמידרור:	***, אם הקנצלרית סיכמה עם ראש הממשלה שתהיה צוללת אף פקיד במשרד החוץ הגרמני לא יעצור את זה, לא בגרמניה ולא בארצות הברית דרך אגב, המקום היחיד שזה יכול להיות זה בריטניה, שם פקיד משרד החוץ יכול לעצור גם את החלטת ראש הממשלה בגלל השיטה,
ועדה:	בריטניה?
יעקב עמידרור:	בבריטניה, בגלל השיטה,
ועדה:	זה לא חייב להיות פקיד, זה יכול להיות חבר פרלמנט גרמני בבונדסטאג שצריך לאשר כל מיני דברים,
יעקב עמידרור:	לא, זה משהו אחר, אם היא צריכה... היא לא אמרה לנו שזה בסדר לפני שהיא העבירה את... היא לא אמרה לנו בסדר... אני אגיע לצוללת השישית, אני אגיע לצוללת השישית אז יתבהר הנושא של הפרלמנט, בסדר? ולכן... יכול להיות שהיה דבר כזה, יכול להיות שמישהו ממשרד החוץ הרים לי טלפון ואמר לי משהו ואני פניתי לאיציק [מולכו] כי הוא היה אחראי על הנושא הפלסטיני, איציק באופן עקרוני, עוד פעם, מה הוא עשה בלי להגיד לי אני לא יודע, אבל איציק באופן עקרוני, וקרה יותר ממקרה אחד, שבו הוא חזר ואמר לי תשמע הם פנו אליי בנושא

כזה וכזה, ואמרתי להם חברים זה לא הנושא הפלסטיני, תפנו לעמידרור, לפני שהוא היה נוסע היה אומר לי בשביל מה הוא נוסע ואחרי שהוא היה חוזר היה אומר לי מה היה, היה בינינו תיאום מוחלט, שום דבר לא עבר בכתב אבל הנסיעות של איציק היו גלויות בפניי, ידעתי מתי הוא נוסע, לאן הוא נוסע ובמה הוא החליט להתעסק, עוד פעם, אם הוא החליט לא להגיד לי אז לא ידעתי, אבל הוא אמר לי, אני לא יודע אם הוא אמר הכל, ובינינו היה, שאני לא מתעסק בנושא הפלסטיני והוא לא מתעסק בנושאים שלי,

ועדה: ובכל זאת נפגשים איתו [עם הויזגן] גופים שונים שביניהם אין תיאום,

יעקב עמידרור: מה אתם רוצים? שאני אגיד לכם שמדינת ישראל זה לא אמריקה בדברים האלה? טוב, לטוב ולרע,

ועדה: האם אתה חושב שצריך לעשות איזשהו שינוי בתהליכים?

יעקב עמידרור: כן, בטח, צריך לעבור לשיטה נשיאותית שבה יהיה ברור ששום היפרכיה היא לא עצמאית,

ועדה: ובלי מעבר לשיטה נשיאותית אי אפשר לתקן את התהליך?

יעקב עמידרור: יש שר ביטחון שהוא ראש מפלגה חשובה שגם רוצה להיות ראש ממשלה, אני מתאר מצב דמיוני כמובן, אין מצב כזה בכלל, שהוא גם רוצה להיות ראש ממשלה, ואת חושבת שהוא יבוא לארצות הברית והוא לא ייפגש עם היועץ לביטחון לאומי כי זה בלגן? לא יקרה, אז בוא נכיר בחולשותינו ונעבוד עם חול... כשאני התגייסתי לצנחנים למדתי אחד ממשפטי המפתח, "זה מה שיש ועם זה ננצח", אם עכשיו תגידו כן אפשר לעבוד כמו האמריקאים, אי אפשר לעבוד כמו האמריקאים כי אנחנו לא אמריקאים, דרך אגב יש בזה גם דברים טובים, אם היית יודעת איך אני קידמתי דברים בצבא רק בגלל שהצבא מבורדק... בסדר... ניצלתי את העובדה שהצבא מבורדק וקידמתי כל מיני דברים שבצבא נורמלי היה צריך שש ועדות ושתיים עשרה ישיבות ושנתיים להחליט, ואני פשוט באתי ואמרתי ממחר בבוקר ככה עושים, בשום צבא בעולם זה לא עובד ככה,

ועדה: ומה המחיר של ה...

יעקב עמידרור: המחיר הוא שבהרבה דברים יש לנו בלגן,

ועדה: רק זה שיש בלגן?

יעקב עמידרור: לא רק, בבלגן לפעמים יש גם דברים גרועים, יש דברים טובים ויש דברים גרועים, בנושא הצוללות זה גרוע, אם זה את רוצה שאני אגיד... גרוע,

ועדה: זה הדבר היחיד, זאת אומרת זה המקום היחיד שאתה רואה את הבעיה?

יעקב עמידרור: ומה שאני הולך לדבר (מילה לא ברורה) היחיד שבו אני רואה בעיה אמיתית,

ועדה: טוב, נתקדם, כן,

יעקב עמידרור: טוב, אני רוצה לומר... תראו, כשישבתי בחוץ חשבתי על ה... על ה... על החור הזה שהוא בעיניי הדבר היחיד שאין לו הסבר,

ועדה: למען הדיוק, כשישבתי בחוץ הכוונה בהפסקה,

יעקב עמידור:

בהפסקה לאחר דבריי הקודמים בנושא של הדיווח... הדיווח על... על השיחה בין ראש הממשלה לבין הקנצלרית, בעצם יש פה בעיה שנובעת מכך שבסוף פגישה כזאת, אם הוחלפו בה דברים שהם בעלי משמעות מעשית, אם סתם הוחלפו דעות זה פחות חשוב, אבל אם הוחלפו דברים שהם בעלי משמעות מעשית האנשים שסביב ראש הממשלה שזה או המזכיר הצבאי או ראש המטה לביטחון לאומי או שניהם, מי שהיה בפגישה האחריות עליו להוציא את הדיווח החוצה, זה לא מונע מראש הממשלה לומר למי שהוא מחליט תשמע היה ככה וככה, אבל האחריות האמיתית היא הפורמלית, הייתי אומר הבירוקרטית, אני לא יודע אם היא הפורמלית, אבל הבירוקרטית היא על ה... *** לי אין הסבר, לא שמעתי הסבר מאף אחד, אני לא יודע מה ההסבר, ואני מודה שזה... שזה... זה שאין פה הסבר זה דבר מטריד, אבל להערכתי זה לא שמישהו ניסה להסתיר משהו כי ברור שאת הדבר הזה אי אפשר להסתיר, אבל הוא צריך אולי... פה אולי יש מקום לפרמל ולהפוך את הצורך לדיווח בדיעבד אחרי פגישות למשהו שהוא... הוא חובה שכל אחד צריך לשאול את עצמו האם ביצעתי את מה שצריך לעשות, אבל בסוף זה לא ניתן לשליטה, זה בסוף האנשים שסביב מי שנפגש יצטרכו לעשות את הדבר הזה ולהוציא את זה החוצה, אני מודה שאני הייתי בדברים האלה גרוע מאוד, אבל זה... זה... זה כנראה דבר שהוא חולשה,

ועדה:

גם אם המזכיר הצבאי לא מדווח אז בסוף באחריות מישהו,

יעקב עמידור:

אחריות המזכיר הצבאי, חבר'ה, המזכיר הצבאי הוא אלוף או תת אלוף, אני לא יודע מי זה היה אז, אי אפשר שכל פעם ראש הממשלה יעשו לו וידוא הריגה כי אז לא יהיה שום דבר, אין דבר... זה אלוף או תת אלוף שיושב במקום הזה, זו אחריותו, ראש הממשלה לא יכול אחרי כל פגישה תגיד לי דיווחת על זה... זה לא יכול לעבוד ככה, זו אחריותו והיא נסגרת אצלו,

ועדה:

צריך להבדיל בין שני מצבים, אתה תיארת מצב אחד שבו ישיבה... פגישה בארבע עיניים,

יעקב עמידור:

בארבע עיניים זה אחריות ראש הממשלה לצאת החוצה ולומר לעוזריו זה מה שהיה בפגישה,

ועדה:

ואז מישהו עושה משהו?

יעקב עמידור:

ואז הם צריכים לדווח את זה,

ועדה:

אבל יש אפשרות אחרת שזה לא בארבע עיניים נוכח גם מזכיר צבאי...

יעקב עמידור:

אז חובתם, מי שהיה נוכח חוב...

ועדה:

אז אין בכלל שאלה,

יעקב עמידור:

אין בכלל שאלה, נכון, והייתי אומר אפילו ראש הממשלה באופן טבעי אפילו לא ישאל אותם, הוא יניח שהם... שהם...

ועדה:

יעקב עמידור:

אם זה עלה שם... עוד פעם, היות ואני לא הייתי אני לא יודע. אם זה עלה שם, כל אחד יש לו את צינור הדיווח שלו, במקרה הזה יכול להיות שאמרו לשגריר אל תדווח כי לא רוצים שזה ילך בצינורות משרד החוץ כי זו מערכת "דליפה" בצורה קיצונית, אבל ה... ששר הביטחון יחזור ויגיד למזכיר הצבאי שלו ולראש האגף המדיני ביטחוני תשמעו יש כזה וכזה דבר ומי שהיה נוכח מטעם ראש הממשלה בפגישה לדווח את זה החוצה, יכול להיות שפה האנשים סביב ראש הממשלה אמרו מאחר ושר

הביטחון ממילא כבר נמצא אז מה צריך לדווח למשרד הביטחון? יכול להיות צורת מחשבה כזאת, אבל באופן עקרוני אם שר הביטחון לא נמצא הם חייבים... זה חובתם,

ועדה:

ומה לגבי מצב... אולי, שוב, אנחנו לא יודעים, שראש הממשלה ו/או שר הביטחון מסכימים ביניהם ואומרים לשניים האחרים שנכחו בישיבה מפה לא יוצא שום דבר?

יעקב עמידור:

זה יכול להיות, אם שר... אם ראש הממשלה אמר את זה בלי ששר הביטחון היה נוכח פה צריך משהו להסביר למה, אם שר הביטחון היה נוכח ושניהם אמרו שמע זה רגיש מדי, בוא לא נדבר על זה, זה יכול להיות, אני לא מאמין שיהיה דבר כזה, כי זה נותן מיד... זה לא... מהיכרותי... לא קורים דברים כאלה, ***

ועדה:

אם אפשר רק שאלה, *** בפגישה כזאת שנוכחים בה המזכ"צ וראש מל"ל וראה"מ וכמובן הקנצלרית, תפקידו של מי לדווח לשר הביטחון? של המזכ"צ?

יעקב עמידור:

של המזכ"צ, כן, הקשר עם משרד הביטחון הוא באחריות המזכ"צ,

ועדה:

וראש הממשלה יכול להגיד למזכ"צ לא לדווח לשר הביטחון?

יעקב עמידור:

כן, המזכ"צ עובד אצל ראש הממשלה, הוא לא עובד אצל הרמטכ"ל, זו טעות של אנשים, הוא לובש מדים, הוא כפוף לחוקת השיפוט הצבאי, אבל הבוס שלו, המפקד שלו, זה ראש הממשלה, הנאמנות היא לראש הממשלה ולחוק כמובן,

יעקב עמידור:

פגשתי את צוללת 6 עם כניסתי לתפקיד ראש המל"ל באפריל 2011. בחפיפה למדתי שהייתה כבר הכרעה וצוללת 6 יצאה לדרך. נפגשתי עם אהוד ברק שהעלה את צוללת 6 כבעיה שצריך לפתור, כי צריך מימון וצריך קבינט כדי לרכוש את הצוללת. כשפנו אליי לגבי צוללת 6 לא שמעתי הסתייגות מאף אחד לגבי הצורך. עוזי ארד ואהוד ברק אמרו שזה חשוב ושאני צריך לטפל מול מקבילינו כדי לקבל מימון. בנסיעה, ביקשתי מהוויזגן מימון. הוויזגן טילפן אליי ואמר שיש לו בשורות טובות, "היא אישרה מה שביקשתם בקשר לצוללות". ראיתי בזה הישג גדול. כשבשרתי למערכת שזה אושר, אף אחד לא התנגד, כולם שמחו. בזה תם עיסוקי בצוללת 6. אני רוצה להתייחס לשאלה לגבי מספר הצוללות הנדרשות, חמש או שש. במערכת הביטחון מתנהל ויכוח בנושא ולשני הצדדים נימוקים טובים. המתנגדים אוחזים נימוק כלכלי ואם אין הכרח בצוללת 6 צריך לוותר. לשיטתם צרכיה של מדינת ישראל ייענו גם עם חמש צוללות. חקר ביצועים בצבא העלה שדי בחמש צוללות. מהצד השני, יש טיעונים בעד שש. ראשי ממשלה תמיד היו בעד שש ורמטכ"לים בעד חמש. דעתי האישית היא שאנו צריכים להיות עם שש אבל זו לא מתמטיקה.

ועדה:

*** השאלה על מה מוותרים? האם נשקלת העלות למול הווייתור של משהו אחר?

יעקב עמידור:

התשובה היא, לצערי הרב, לא. אפילו לא בתוך מערכת הביטחון. האם לתת למוסד במקום לגולני, ובטח שלא למול דברים חיצוניים, בין מערכת הביטחון למערכת הבריאות.

יעקב עמידור:

אני מציע לכם לנצל את העובדה שישראל עם 5 צוללות כרגע וללכת לשאול את מפקדי חיל הים ותלמדו את זה במקום חקר ביצועים.

ועדה:

יעקב עמידור:

הרמתי דגל והלכתי לראה"מ נתניהו ואמרתי לו שהוא חייב להוציא מהקנצלרית תשע צוללות. למה תשע? כדי שגם לנכדים שלי יהיו צוללות. שש לחתום ועוד שלוש באופציה. כלומר, צי של שש צוללות ועוד שלוש נוספות להחליף את 1-3. לא יודע מאיפה צץ צי של תשע צוללות. ככה נולדה אגדת "תשע". היה ברור שאין סד"כ תשע. התחילה סדרת דיונים בראשות ראה"מ יחד עם ראש המל"ל ומשרד הביטחון. שניים שלושה דיונים. בדיונים הייתה התנגדות של משרד הביטחון לצוללות. ההתנגדות היא להתחייב לשש בכסף ועוד שלוש באופציה. ראש הממשלה, אחרי מספר דיונים, קיבל את דעתם.

מה הייתה הדחיפות?

ועדה:

יעקב עמידור:

לוקח בין X ל-Y שנים לקנות צוללות. ההבנה שזה תהליך ארוך מבחינה אסטרטגית מוביל לכך שאתה קונה לא כשאתה צריך אלא כשאתה יכול.

ועדה:

נקריא לך ממסמך מיום 4.8.2015 "תר"ש גדעון שלב העיצוב": ***

יעקב עמידור:

מעולם לא נדון צי של תשע צוללות. אני לא מבין מסמכים שלא אני כתבתי. הוויכוח היה רק סביב סד"כ של חמש או שש. אני מצטער על כך שלא דאגנו לשש. תמיד אפשר לבטל. רציתי לשים את זה בהסכם בין המדינות אבל דעתי לא התקבלה.

ועדה:

האם אתה מכיר כוונה לסד"כ שבע? צוללת 7?

יעקב עמידור:

אין דבר כזה. השאלה היא סד"כ חמש או שש.

יעקב עמידור:

***. לסיכום, ככל שאני יכול להעיד על תהליכים בצוללת 6 הם היו ראויים. אני הגעתי בסוף. הצורך בצוללות נוספות הוא מובהק. בתהליכים שבחלקם השתתפתי, לצערי ראה"מ לא קיבל את דעתי. יש פה חור באי הדיווח למשרד הביטחון. לא ברור למה זה קרה. *** ובסוף אני רוצה להגיד איזו מילה אישית, אני במדים ושלא במדים שירתתי את מדינת ישראל כמעט 40 שנה, 39 וקצת, מהן בתפקידים בכירים, הייתי קמ"ץ צפון למעלה משלוש שנים, תקופה מאוד מאוד קשה, הייתי רח"ט מחקר, הייתי מזכיר צבאי לשר הביטחון, שנתיים... למעלה משנתיים וחצי ראש המטה לביטחון לאומי. הכרתי את רוב מקבלי החלטות בשנים הדחוסות האלה, בשנים מאוד דחוסות, לא עם כל החלטה הסכמתי, היו החלטות שראיתי אותן כקשות מאוד לעתיד מדינת ישראל, חלקן כן הובאו לדיון, חלקן לא הובאו לדיון, בשום אחד מהמקרים האלה לא ראיתי את מקבל החלטות כמי שמנסה לעשות מעשה נפשע בידעה, טעויות כולם עשו, אבל יש דבר אחד שצריך לקחת אותו בחשבון והוא שבנושאים האלה... יש ביטוי בתורה "והיה מחניך טהור", כאן מדובר על מחנה של יציאה למלחמה, בדברים האלה אסור שיהיה ולו ספק קל, ולכן אם יש משהו שאיזשהו החלטות חיצוניות הביאו אותו לקבל החלטות צריך לעבוד במצווה של התורה "כי תצא למלחמה על אויבך ונשמרת מכל דבר רע", ופה צריך לדקדק כחוט השערה ולא לוותר, אסור שתחת ההגדרה הזאת נוסף, אתם תוסיפו, סליחה, משקולות בירוקרטיות, כי לפעמים נדמה שאם אתה תעשה עוד ועוד תהליכים ומי ישמור על השומרים ואיך נשמור על השומרים של

השומרים... בסוף נורא מסובך לקבל החלטות ברמות האלה, כי מספר הגורמים שאתה צריך לקחת בחשבון באותו זמן הוא אדיר. אתה לא יודע, אני לא יודע, אם בשיחה בין אובאמה לראש הממשלה או בין ביידן לראש הממשלה הוא אמר לו "תשמע אני צריך את הקנצלרית הגרמנית בשביל אוקראינה, תראה אם אתה יכול לצאת מהשיחות שאתה נוסע בעוד חודש שתהיה לה איזה תחושה טובה לגבי ארצות הברית". אתה לא יודע, ואתה לא יודע מה נכנס בתוך מערכת השיקולים שמנהיג מדבר עם מנהיג על איזושהי בעיה, ופה בטח אי אפשר להכניס בירוקרטיה, וגם אם תשימו אף אחד לא ישים אליה לב, כי הם לא יוכלו לבצע ככה את תפקידם. ולכן חלק מהדברים שמתקבלים הם בעולם הזה של הקוקפיט הזה למעלה, שבו הדברים נורא נורא מורכבים, מסובכים ורבי ענפים, שבאמת יש רק בן אדם אחד שיכול להקיף אותם, אם הוא עובד נכון אז יש לו עוזרים שהוא יכול להיעזר בהם. אם הוא לא עובד נכון אז הוא נשאר לבד, מסכן. ולכן כשבאים לתהליכי קבלת ההחלטות האלה צריך להיזהר מלהרבות בירוקרטיה ונוהלים, וההוא ישאל את ההוא וההוא ישאל את ההוא וההוא ישאל את ההוא ישאל... זה בסוף זה לא יעבוד. גברתי שאלה אותי קודם "האם יש יתרונות לבלגן ול... זהו?", אם לא היה לנו את הבלגן הטבעי שלנו לא היינו סטרטאפ ניישן, אבל זאת הסיבה שאין לנו... שיש לנו רק מעט מאוד חברות גדולות. זה הולך ביחד. אי אפשר לאחוז בזה וגם מזה אל... וגם בזה... אין דבר כזה, חלק מהאופי שלנו זה הבלגן הזה, הוא עושה לנו סטרטאפ ניישן, הוא לא עושה לנו יוניליוור, לא יהיה פה יוניליוור,

טוב, אוקיי, באמת תודה רבה.

ועדה:

תודה רבה לכם על הסבלנות.

יעקב עמידור:

תודה רבה באמת ל... שירות שנתת למדינת ישראל לאורך השנים.

ועדה: